№ 73 (1386)
ЧЕТВЕРГ
ИЮНЬ
19
1941 во
ДОНЫС 15 ур.

СТАВ СТРАНАЯССА ПРОЛЕТАРИЙЯС, ӦТУВТЧӦЙ!

КОМИ КОМСОМОЛЕЦ

ГАЗЕТ ЛЭДЗӦНЫ ВЛКСМ КОМИ ОБКОМ ДА СЫКТЫВКАРСА ГОРКОМ

ЛОНЫ ДАСЬӦН ГРЯДУЩӦЙ БОЙЯС КЕЖЛӦ

Миян томйӧз—рӧдиналӧн пӧсь патриотъяс. Сійӧ помтӧг предан Ленин—Сталин партиялӧн великӧй делӧлы, аслас рӧдиналы да быд здук дась дорйыны сійӧс аслас морӧсӧн. Миян томйӧз лыддьӧ аслас священнӧй долгӧн дорйыны ассьыс рӧдинасӧ оружиеӧн киясын да систематическӧя лӧсьӧдчӧ сы кежлӧ: изучайтӧ военнӧй делӧ, закаляйтӧ асьсӧ, развивайтӧ ассьыс физическӧй вынйӧр, здоровье да пельклун.

Партия да правительство обращайтӧны зэв ыджыд внимание томйӧз пӧвсын военно-физкультурнӧй подготовка вылӧ. Тайӧ вывті колана тор. Ӧд Краснӧй Армия требуйтӧ аслас боецъяссянь военнӧй делӧ отличнӧя тӧдӧм да ыджыд физическӧй тренировка, медым боец вермис паныдасьны вочa-вочa любӧй сьӧкыдлунъяскӧд да петны сэтысь победительӧн.

Краснӧй Армиялӧн боевӧй историяын эмӧсь уна героическӧй подвигъяс, кодъяс вермисны лоны сӧмын сы вӧсна, мый боецъяслӧн вӧлі колана физическӧй закалка да ыджыд выносливость.

Но колӧ пасйыны, мый бӧрья кадӧдз уна комсомольскӧй работникъяс ошибочнӧя чайтлісны, мый комсомол да томйӧз пӧвсын физическӧй воспитание долженӧсь нуӧдны сӧмын физкультура да спорт кузя комитетъяс. Найӧ эз гӧгӧрвоны, мый физическӧй культура эм уджалысь йӧзӧс коммунистическӧй воспитание делӧлӧн торъявтӧм юкӧн, мый сійӧ отсалӧ быдтыны выль, здоровӧй поколение, кодi пыр дась и удж вылӧ и рӧдина дорйӧм вылӧ.

Колӧ чорыда да пыр кежлӧ запомнитны, **мый быд комсомолец военнӧй учеба да физкультурнӧй подготовка долженӧсь пройдитны комсомольскӧй организацияын да** Краснӧй Армия радъясӧ воны военнӧй делӧӧн тӧдса, физически закалитчӧм боецӧн.

Некымын тӧлысь сайын ВЛКСМ Центральнӧй комитет утвердитіс тавося гожӧм кежлӧ вель уна военно-физкультурнӧй мероприятиеяс: кроссъяс, велосипеднӧй кроссъяс, пятиборье кузя ордйысьӧмъяс, строевӧй занятиеяс, нывъяс пӧвсын санитарнӧй ордйысьӧмъяс, стрелковӧй состязаниеяс да с. в. Тайӧ лоӧ ыджыд толчокӧн водзӧ комсомолын военно-физкультурнӧй удж бурмӧдӧмын. Сӧмын колӧ та вылӧ делӧ дінӧ энергичнӧйджык, делӧвӧйджык матыстчӧм.

Жаль, мый миян республикаса уна районнӧй да карса комсомольскӧй комитетъяс омӧля на реализуйтӧны военно-физкультурнӧй мероприятиеяслысь тайӧ плансӧ. Лыжнӧй комсомольскӧй кросс да гимнастическӧй ордйысьӧмъяс вӧлі нуӧдӧма неудовлетворительнӧя. Омӧль подготовкаӧн воисны республикаса комсомольскӧй организацияяс и профсоюзно-комсомольскӧй кросс кежлӧ.

Абу на лад вылын делӧыс и военнӧй делӧӧн овладевайтӧм кузя. Уна ёртъяс оз на бура представляйтны современнӧй бойлӧн сложность да сьӧкыдлунъяс йылысь да легкомысленнӧя чайтӧны, мый велӧдан кӧ винтовкалысь частьяс, топографическӧй знакъяс, вӧчан ӧти поход—тайӧ лоӧ тырмымӧн, медым лоны дасьӧн бой кежлӧ. Тайӧ абу сiдз. Комсомолец должен изучитны военнӧй знаниеяслысь да опытлысь минимум: бура кужны ветлӧдлыны стройын, вӧчавны гырысь маршъяс, кужны лыйсьыны винтовкаысь и пулемётысь, ориентируйтчыны карта серти, варччыны, тӧдны современнӧй бойлысь тактика.

Бур почин петкӧдлӧны Сёська сиктса (Сыктывдін районса) комсомолецъяс да интеллигенция, кодъяс кужисны котыртны татшӧм сяма военнӧй учебасӧ. Танi котыртӧма осоавиахим команда 73 мортысь, кӧнi велӧдӧны военнӧй делӧлысь не сӧмын теория, но и нуӧдалӧны тактическӧй занятиеяс местность вылын, военнӧй тактикалысь разнӧй вопросъяс решайтӧмӧн. Абу омӧль примерыс и Абъячойса комсомолецъяслӧн да томйӧзлӧн, кодъяс регулярнӧя нуӧдавлӧны тактическӧй военнӧй играяс. Сiдз, например, июнь 14 лунӧ, гожся спортивнӧй сезон восьтан лун рытъяӧ вӧлi нуӧдӧма ыджыд тактическӧй игра, кӧнi участвуйтiсны Абъячойысь, Чернышысь да Ношульысь 350 саяс морт.

Комсомоллӧн военнӧй техника велӧдӧм—абу сӧмын уставнӧй требование, сійӧ эм патриотическӧй, государственнӧй долг.

„Миян страна соблюдайтӧ нейтралитет да нуӧдӧ ассьыс вежсьывтӧм, единственнӧ правильнӧй политика, мирлысь политика. Ӧднакӧ оз ставыс зависит миян Правительствосянь. Ми олам капиталистическӧй странаяс кытшын, сы вӧсна пыр, а торъя нин ӧнія кадӧ, долженӧсь лоны бдительнӧйӧн да быдтор вылӧ дасьӧн".

Сӧветскӧй Союзса маршал К. Е. Ворошилов ёртлысь тайӧ кывъяссӧ должен пыр кутны тӧдвылын быд комсомолец, быд томмoрт да гӧтӧвитны асьнысӧ грядущӧй бойяс кежлӧ.

Сыктывкар благоустроитсьӧ

Партия да правительство исключительнӧ ыджыд внимание сетӧны народ благосостояниелы, национальнӧй меньшинствоясӧс исключиттӧг.

Нӧшта неважӧн Сыктывкарса уличаяс вӧлiны няйтӧсь да гажтӧмӧсь. Колис некымын во и ми водзын нимкодь серпас: ветлӧдлам булыжникӧн вольсалӧм да торцуйтӧм уличаяс вывтi, кодъясӧс мичмӧдӧны бокъясас быдмысь веж корья топольяс да кыдзъяс. Но кар благоустроитӧм тайӧн абу на помасьӧма. Таво вылькысь лоис садитӧма 2 сюрс саяс пу, кодъяс пиын топольяс да кыдзпуяс кындзи 150 ния.

Таво гожӧм лоӧ торцуйтӧма важ дінас содтӧд 24 сюрс квадратнӧй метр уличнӧй туйяс, код лыдӧ пырӧны Киров нима, Бабушкин нима да Интернациональнӧй уличаяс.

Дзик выль ногӧн видзӧдны кутас Краснӧй площадь. Ленин монумента трибуналы паныд площадь вылӧ пасьӧдчас благоустроитӧм сквер, кӧнi небыд муа газонояс вылын, выльӧн садитӧм пуяс костын, кутасны быдмыны разнӧй сикас цветъяс. Площадьӧс мичмӧдны кутасны скульптураяссӧн обставитӧм куим фонтан.

Тӧдчымӧн благоустроитсьӧ шойччан да культура парк, кытчӧ таво содтӧд садитӧма 300 саяс пу. 5 сюрс саяс пу видзсьӧ питомникын мӧд во кежлӧ. Паркӧ лоӧ сувтӧдӧма ставсӧ 14 скульптура. Ленинлы, Сталинлы, Кировлы монументъяс сулалӧны нин ӧнi. Фонтан водоёмӧ сувтӧдӧма Черноморлысь скульптура, ваысь петысь 33 богатыркӧд. Пушкинлӧн „Руслан и Людмила" поэма тема вылӧ. Локтан воскресенье кежлӧ эштасны лыддьысян, биллиарднӧй, шашкиӧн да шахматӧн ворсан павильонъяс. Июль 1 лун кежлӧ эштас цирковӧй эстрада. Эштан выйын физкультурнӧй площадка.

Горкомхоз таво бӧрйис специальнӧй йӧзӧс самодеятельнӧй цирковӧй эстраднӧй группаӧ. Парк воссян лунӧ тайӧ группаыс сетiс ассьыс медводдза представление.

Ставкӧд ӧттшӧтш быдмӧ и квартираяс улӧ карса строительство. Таво лэдзӧма нин вӧлi сӧветскӧй да партийнӧй работникъяслысь нёль судта каменнӧй керка да мукӧд. Налы содтӧд регыд эксплоатацияӧ сетсясны 24 квартираа кык керка да июль 1-ой лун кежлӧ карса коммунальнӧй прачечнӧй. Юбилей кежлӧ эштӧдсяс карӧ водопровод лӧсьӧдӧм. Эштӧдӧма Пединститут общежитие да 14-ӧд №-а школа штукатуритӧм. Штукатуритӧма лоӧ 1-ой №-а продмаг. Краситсясны 40 керка.

Июнь 18 лунӧ тыри 5 во Алексей Максимович Горький кулан лунсянь

Алексей Максимович Горький (1868—1936)

Иван Франко нима украинскӧй театрлӧн гастрольяс мунӧны ыджыд успехӧн

„В степях Украины" спектакль вылын присутствуйтiсны Сталин, Молотов, Микоян, Жданов, Хрущев, Берия, Маленков ёртъяс

Москваын ыджыд успехӧн мунӧны Иван Франко нима Ленин ордена Киевскӧй Украинскӧй Академическӧй театрлӧн гастрольяс. Сылӧн спектакльяс пыр кыскӧны ас дорас москвичъяслысь внимание. Столицаын петкӧдлӧм постановкаяс—Франколӧн „Украденное счастье", Старицкийлӧн „Маруся Богуславка", „Ой не ходи Грицю", Тобилевичлӧн „Счастье", Островскийлӧн „Последняя жертва", Корнейчуклӧн „В степях Украины"—петкӧдлӧны украинскӧй театральнӧй культуралысь яркӧя дзоридзалӧм.

Июнь 15 лунӧ Иван Франко нима театр вылысь петкӧдлiс Корнейчуклысь пьеса „В степях Украины", СССР-са народнӧй артист Гната Юра постановкаын. Спектакльын успехӧн выступайтiсны УССР-са народнӧй артист Шумский (Галушка), УССР-са заслуженнӧй артистъяс Милютенко (Чеснок), Дуклер (Долгоносик), Пономаренко (Гриць), Пилипенко (Пуп), артистка Нятко (Катерина).

„В степях Украины" спектакль вылын присутствуйтiсны **Сталин, Молотов, Микоян, Жданов, Хрущев, Берия, Маленков** ёртъяс.

(ТАСС).

Шанхайын грузчикъяслӧн забастовка

Июнь 15 лунӧ Шанхайын (Японецъясӧн оккупируйтӧм китайскӧй кар) английскӧй „Баскертилэнд свайр" фирмаса 200 сайӧ грузчик объявитiсны забастовка. Забастовкалы поводӧн служитiс охранникӧн ӧти грузчикӧс нӧйтӧм. Бастуйтысьяс требуйтӧны дугӧдны рабочӧйяскӧд грубӧя обращайтчӧм да содтыны уджлон (ТАСС).

Индияын стихийнӧй бедствие

Кыдзи передайтӧ Рейтер агентстволӧн корреспондент, циклон да ыджыд наводнение результатын Малабарын (Индия) разрушитӧма 10 сюрс керка. Пӧгибнитiс 108 олысь. Ёна пострадайтiсны кӧдзаяс, чайнӧй плантацияяс да с. в. Наводнение дырйи вӧйис 100 судно гӧгӧр. Некымын местаын разрушитӧма кӧрттуйяс да посъяс. Нарушитӧма сiдзжӧ связь. (ТАСС).

ПОЛОЖЕНИЕ

1941 воын „Коми комсомолец“ газет нима традиционнӧй эстафета Сыктывкарын нуӧдӧм йылысь

Карын „Коми комсомолец“ газет нима эстафета лоис карса физкультурникъяслӧн традицияӧн, радейтана спортивнӧй мероприятиеӧн.

Таво эстафета нуӧдсьӧ квайтӧдысь.

„Коми комсомолец“ газетлӧн редакция да физкультура кузя карса комитет надейтчӧны, мый 1941 вося эстафета мунас ёнджыка массовӧя, вылын спортивно-техническӧй уровеньын да быд физкультурнӧй коллектив участвуйтас тайӧ эстафетаын.

Эстафеталӧн кад да места

1. Эстафета нуӧдсьӧ 1941 вося июнь 29 лунӧ. Эстафеталӧн старт и финиш лоӧ Киров нима улича вылын, культура да шойччан парк дінын.

Эстафета мунӧ Киров, Пушкин, Интернациональнӧй, Бабушкин, Коммунистическӧй, Орджоникидзе, Сӧветскӧй, Куратов, Ленин нима уличаяс кузя.

Командаяслӧн состав

Эстафетаын участвуйтӧны школаясса, учебнӧй заведениеясса, предприятиеясса да учреждениеясса физкультурнӧй коллективъяс.

Командаяслӧн состав—5 мужчина да 5 нывбаба.

Участникъяслӧн арлыд 17 арӧсысь не ичӧтджык.

Заявкаяс сетӧм

Эстафетаын участвуйтӧм вылӧ заявкаяс сетсьӧны физкультура да спорт делӧяс кузя карса комитетӧ 1941 вося июнь 27 лунысь не сёрӧнджык татшӧм форма серти:

Заявка

„Коми комсомолец“ газет нима эстафетаын участвуйтӧм вылӧ . . . . коллективсянь.

№№ п/п.	Ов, ним да вич	Чужан во	Партийность	Кутшӧм этап котӧртӧ	Врачлӧн виза	Примечание
1	Петров И. А.	1920	Чл. ВЛКСМ	I		

ВЛКСМ комитетса секретарь:

ФК коллективса председатель:

Премируйтӧм

Команда-победительницалы вручайтсьӧ эстафеталӧн приз—„Коми комсомолец“ газетлӧн Краснӧй знамя да грамота.

Командаяс, кодъяс босьтасны II да III места, награждайтсьӧны грамотаӧн.

Эстафеталӧн маршрут

I этап—мужчина.

Старт парк дінын, Киров—Пушкин—Сӧветскӧй уличаяс, передача Горсовет дінын.

II этап—нывбаба.

Сӧветскӧй—Орджоникидзе, передача первой номера школа дінын.

III этап—мужчина.

Орджоникидзе—Ленин—Бабушкин—Киров нима уличаяс, передача парк дінын.

IV этап—нывбаба

Киров—Пушкин нима уличаяс, передача нёльӧд номера школа дінын.

V этап—мужчина.

Сӧветскӧй, передача пожарнӧй команда дінын.

VI этап—нывбаба.

Орджоникидзе—Киров нима уличаяс, передача парк дінын.

VII этап—мужчина.

Киров—Куратов — Сӧветскӧй уличаяс, передача пожарнӧй команда дінын.

VIII этап—нывбаба.

Орджоникидзе—Ленин—Бабушкин нима уличаяс, передача 14-ӧд номера школа дінын.

IX этап—мужчина.

Бабушкин—Киров—Куратов—Сӧветскӧй уличаяс, передача Горсовет дінын.

X Этап—нывбаба.

Сӧветскӧй—Бабушкин — Киров нима уличаяс, финиш парк дінын.

Техник-механикъяслӧн выль отряд

Тӧрыт Сыктывкарса Лесотехническӧй техникумын государственнӧй экзаменационнӧй комиссия примитіс автотракторнӧй отделениеса студентъяслысь дипломнӧй уджъяс защититӧм.

Первойӧн кафедра вылӧ кайӧ студент-отличник Василий Стрельченко. Сійӧ аслас 93 рукописнӧй листбокъяс вылын докажитіс автомобильнӧй паркъясӧс жидкӧй топливоысь твердӧй топливоӧ вуджӧдӧмлысь экономическӧй выгодаяс. Дипломнӧй уджлысь став основнӧй вариантъяссӧ петкӧдлӧма бура исполнитӧм чертежъяс, схемаяс вылын.

Стрельченко ёрт комиссия водзын первойӧн отличнӧй оценка вылӧ защититіс ассьыс дипломнӧй удж. Сылӧн консультант техникумса преподаватель Попов ёрт висьталӧ, мый Стрельченко ёртлӧн дипломнӧй уджсӧ вӧчӧма ыджыд добросовестностьӧн да технически тырвыйӧ обоснуйтӧмӧн.

Отличнӧй оценка вылӧ защититіс ассьыс дипломнӧй удж „Сталь хромируйтӧмлӧн техническӧй процесс да сійӧс автотракторнӧй паркъясын применяйтӧм“ тема вылӧ и комсомолец Михаил Королев.

Василий Бакин да Василий Котков ёртъяс дипломнӧй уджъяс защититісны сідзжӧ бура. Налӧн оценка—„хорошо“.

Государственнӧй комиссия, техникумса директор П. Парилов ёрт председательствуйтӧм улын, тайӧ нёльнан ёртыслы присвоитіс автотранспортнӧй делӧяс кузя техник-механикъяслысь звание.

Дипломнӧй уджъяс защищайтӧм кутас мунны водзӧ. Тайӧ лунъясӧ разнӧй специализация кузя дипломнӧй уджъяс ставыс защититас 33 студент. Техникум помалӧм бӧрын найӧ быдӧн мунасны уджавны вӧр участокъясӧ, мехбазаясӧ.

И. Козлов.

* *

СНИМОК ВЫЛЫН Коми АССР-са центральнӧй государственнӧй архивысь работникъяс С.И. Сидоров (шуйгавылас) да И.А. Нефедов гӧтӧвитӧны материал „Коми автономия образуйтӧмлӧн история“ тема вылӧ.

Фото В.Германлӧн

* *

МОХЧАСА ДЕТДОМЫН

Изьва райцентрсянь нёль километр сайын ю мӧдар бокас, расположитчӧма Мохча сикт. Сэні джуджыд нӧрыс вылын некымын ӧткодь керка—тайӧ детдомлӧн помещениеяс.

Мохча сиктын детдом существуйтӧ важӧн нин. Сэтысь первой воспитанникъяс ӧні уджалӧны нин техникъясӧн, инженеръясӧн, педагогъясӧн, научнӧй работникъясӧн да с. в.

Со быттьӧ неважӧн-на Андрей Самодуров, Яков Хатанзейский, Николай Зыков да унаӧн мукӧдъяс вӧлісны детдомса воспитанникъясӧн. А ӧні найӧ имеитӧны нин высшӧй образование. Андрей кольӧм во помаліс Сыктывкарса Пединститутысь литературнӧй факультет. Яков помаліс Ленинградса институт народов севера. Сійӧ ӧні—научнӧй работник. Павел Жуков отличникӧн помаліс горнӧй техникум. Николай Зыков—роноса заведующӧй да с. в.

Ӧні бывшӧй воспитанникъяслӧн миян рӧдинаса быд пельӧссянь детдомӧ воалӧны письмӧяс. Найӧ благодаритӧны ассьыныс детдомса воспитательясӧс, учительясӧс сыысь, мый сэні получитісны семилетней образование да привыкайтісны трудовӧй олӧмӧ.

Павел Жуков аслас письмӧын гижӧ: „Ме ичӧтсянь воспитывайтчи детдомын. И ӧні на завидуйта челядьдырся дружнӧй, спаяннӧй коллектив вылӧ. Ӧд челядьдырся дружба сійӧ сэтшӧм крепыд, мый бӧрын, кор кутан торйӧдчыны — сэки сьӧкыд переживайтны“.

Унаӧн бывшӧй воспитанникъяс гижӧны, мый найӧ тшӧкыда казьтывлӧны детдомысь гажа, дружнӧй олӧм. Сыктывкарса ремесленнӧй училищеысь Валериан Канев аслас ёртъяслы гижӧ: „Ӧні ме торйӧн ёна чувствуйта детдомса воспитаниелысь коланлунсӧ. Ёна благодарита воспитательясӧс, учительясӧс. Ӧд найӧ первой воспитайтісны меын коллективнӧй дружбалысь чувство да удж дінӧ радейтӧм.“

Ӧні детдомын—92 морт воспитанник. Сы лыдын 76 морт велӧдчысь арлыда. Ставныс найӧ бура велӧдчӧны школаын. Общӧй успеваемостьыс 94 прӧчент. Тувсов испытаниеяс дырйи сӧмын нёль велӧдчысь эз вермыны бура сдайтны.

Пионеръяс Илья Вокуев, Прокопий Иевлев, Николай Ануфриев, Александр Лебедев испытаниеяс дырйи став предметъяс кузя сдайтісны „отлично“ вылӧ. Ира Хенерина, Андрей Королев да унаӧн мукӧдъяс сдайталісны „хорошо“ да „отлично“ отметкаяс вылӧ.

Детдомса дружнӧй коллектив ёна отсалӧ ӧтка неуспевающӧйяслы. Например, 5-ӧд класса велӧдчысьяс Анюта Артеева, Феня Ануфриева, Зоя Шарыпова да Саня Елфимова дыр вӧлісны неуспевающӧйясӧн, а ӧні ёртъяс отсӧгӧн найӧ воӧдчисны велӧдчӧмын передовикъясӧдз.

Дружнӧй семья коллективнӧй воздействиеӧн медся ӧдйӧ воспитывайтчӧны челядьяс. Со, Шура Абезгауз Усть-Уса школаса интернатысь воліс озорнӧй детинкаӧн. Детдомса коллективын сійӧ первой кадын заводитліс асьсӧ ведитны сідзжӧ, кыдзи и школаса интернатын. Но регыд Шуралы аслыс лоис убедитчыны, мый тані абу сідзи. Коллектив—дзик мӧд. Первой лунсянь детдомовецъяс внимательнӧя следитісны новичоклӧн поведение бӧрся. Кутісны предупреждайтны да коллективнӧя осуждайтны Шуралысь быд проступок.

Регыд Шура Абезгауз тӧдмасис аслас ёртъяскӧд да кутіс дружитны накӧд. Медся ёна Шураӧс поразитіс челядьлӧн дружба да коллективизм.

И со Шура нин внимательнӧя пукалӧ урокъяс вылын, ӧккуратнӧя выполняйтӧ гортса заданиеяс. Сійӧ аслас ёртъяс отсӧгӧн бур отметкаясӧн помаліс 5-ӧд класс. Ӧні сы вылысь велӧдчӧны лоны примерӧн поснидджык воспитанникъяс. Шура детдомлӧн отличнӧй воспитанник. Сійӧ музыкальнӧй инструментъяс вылын бура ворсӧмӧн завоюйтіс всеобщӧй уважение.

*

Асывводз. Жизнерадостнӧй челядь чеччӧны звонок серти да ӧдйӧ котӧртӧны спортивнӧй площадка вылӧ. Зарядка, завтрак а сесся—уджалан лун. Быдӧн разӧдчӧны: ӧти группа мунӧ вӧрӧ прогулка вылӧ, мӧд группа уджалӧ парникъясын, кытчӧ пуктӧма огурцы, помидор да с. в. Унаӧн гӧтӧвитӧны огородын градъяс.

Детдомлӧн аслас имеитчӧ столярнӧй мастерскӧй, кӧні детдомовецъяс, неважӧн вӧчисны пароходлысь, автомобильлысь да аэропланлысь модельяс.

Бура уджалӧны и самодеятельнӧй кружокъяс. Уна бур танцоръяс, гармонистъяс, физкультурникъяс, декламаторъяс эмӧсь детдомса коллективын. Драматическӧй да музыкальнӧй кружокъясӧн веськӧдлӧ Шура Абезгауз. Медбур танцоръяс Анюта Кожевина, Галя Канева, Лена Шарыпова участвуйтісны детскӧй творчестволӧн районнӧй смотр вылын.

*

Июнь 14 лунӧ детдомовецъяс дружнӧя чукӧртчисны асланыс клубӧ, прощальнӧй вечер вылӧ. Тайӧ лунӧ детдомса коллектив мӧдӧдіс Шура Абезгаузӧс велӧдчыны водзӧ.

И. АЛЕКСАНДРОВ.

КОМИ КОМСОМОЛЕЦ
2 — 73

Комсомолецъяс авангардынӧсь

Колхозъясын эштісны тувсов кӧдза уджъяс. Аскадӧ лои помалӧма сійӧс и миян „Красное знамя" колхозын. Миян колхоз—абу ыджыд колхоз, сӧмын 31 овмӧс. Но колхоз оз уступайт мукӧд колхозъяслы аслас му площадьӧн. Ставыс миян 105 гектар му. Эшшаджык видзъяс—сӧмын 171 гектар, мый вӧсна зэлыджык овлывлӧ турунысь. Но ми пуктам ас водзӧ могӧн паськӧдны да бурмӧдны видзъяс.

Колхозлӧн имеитчӧ 68 душ гырысь скӧт, 58 вӧв, 55 ыж, 15 порсь. Эмӧсь сідзжӧ и чипанъяс.

Эгша йӧз вын вылӧ видзӧдтӧг, колхоз бура справляйтчӧ аслас уджъяснас. Тайн ыджыд заслуга комсомолецъяслӧн, кодъяс несоюзнӧй томйӧзкӧд ӧтвылысь составляйтӧны колхозын уджвынлысь основнӧй массасӧ.

Комсомолец Алексей Лобанов уджалӧ звеноводӧн. Сылӧн звено кӧдза уджъяс вылын вӧлі передовӧйӧн. Комсомолец А. Я. Лобанов уджалӧ строительство вылын да нормаяс быд лун тыртӧ 130—150 прӧчент вылӧ. Л. В. Лобанова, А. И. Лобанов, А. В. Пименова кӧдза уджъяс вылын быд лун босьтісны 1,4—1,6 трудоденьӧн. Найӧ вӧліны муяс вылын стахановскӧй удж котыртысьясӧн.

Комсомолкаяс Аполлинария Лобанова да Августа Лобанова уджалӧны скӧтница-дояркаясӧн. Асланыс добросовестнӧй уджӧн найӧ тӧдчымӧн кыпӧдісны мӧсъяслысь удойность. Кольӧм во найӧ быд мӧскысь шӧркодя лысьтісны 1.027 литрӧн.

Зерновӧй культура таво лои кӧдзӧма 29,13 гектар вылӧ, сы лыдын 6,5 гектар шобді. Картупель пуктӧма 9 гектар вылӧ, шабді кӧдзӧма 5,5 гектар вылӧ, ӧтиоса турун—3 гектар вылӧ, силоснӧйяс—2,9 гектар вылӧ. Кӧдза план став культураяс кузя лои выполнитӧма. Кӧдзӧма вылын качествоа кӧйдысӧн.

Кӧдзаяс улӧ вӧлі петкӧдӧма 6.000 додь куйӧд, 253 тонна торф, 4 тонна минеральнӧй удобрениеяс, ӧти тонна пӧим, 6 тонна известь. Ӧні ӧзимӧйяслы нуӧдім подкормка суперфосфатӧн 5 гектар вылысь да агсалім 9 гектар вылысь.

Колхозса комсомольскӧй организация лэдзӧ стенгазета „Стахановец". Таво петаліс нин 22 номер. Та кындзи тувсов уджъяс дырйи лэдзӧма 8 „Стахановскӧй листок". Быд злободневнӧй газетнӧй заметка обсуждайтсис бригадаын, звеноясын. Тайӧ сетіс ыджыд отсӧг кӧдза уджъяс дружнӧя нуӧдӧмын.

Таво „Стахановец" газетаӧс да менӧ кыдзи редакторӧс главвыставком вынсьӧдіс Ставсоюзса сельскохозяйственнӧй выставка вылӧ участникӧн.

В. ЛОБАНОВ.

Аныб сикт, Шойнаты р-н.

ДЕТСКӦЙ ТВОРЧЕСТВОЛӦН ОЛИМПИАДА ВОДЗВЫЛЫН

Медбура гӧтӧвитчӧ Кекурса школа

Детскӧй творчество кузя внутришкольнӧй смотръяс Кулӧмдін районса школаясын помасисны.

Смотр петкӧдліс, мый кыдзи и кольӧм во детскӧй творчестволӧн республиканскӧй олимпиада кежлӧ медбура гӧтӧвитчӧ Кекурса начальнӧй школаса коллектив. Учитель С. С. Лопырев веськӧдлӧм улын тані гӧтӧвитӧма уна пӧлӧс интереснӧй номеръяс: сьылӧмъяс, художественнӧй чтение, рукоделье да с. в.

Оз омӧля лӧсьӧдчыны и Устьнемса средней школаын. Тані велӧдчысьяс Мамонтов да кык Игнатов вӧчисны самолётлысь модель. Помӧсдін средней школаса велӧдчысь Боря Иванов вӧчис самодельнӧй фотографическӧй аппарат. Ӧні сійӧн позьӧ нин вӧчавны зэв бур снимокъяс. Драмкружок пуктӧ М. Н. Лебедевлысь оперетка „Тун".

Керчомъя детдомса воспитанникъяс вӧчисны важ да выль вӧркеркаяслысь модельяс.

Июнь 25 лунӧ Кулӧмдінын заводитчас детскӧй творчестволӧн районнӧй олимпиада.

Н. СТАРЦЕВ,

ВЛКСМ Кулӧмдін райкомса секретарь.

Школьнӧй смотр вылын

12 час лун. Школа тырӧма велӧдчысьясӧн. Талун 7-ӧд класса велӧдчысьяслӧн выпускнӧй вечер.

Торжественнӧй часть бӧрын вӧлі велӧдчысьяслӧн художественнӧй номеръясӧн выступайтӧм—детскӧй творчестволы школьнӧй смотр. 7-ӧд класса велӧдчысьяс выступитісны „Утка кыйӧм" шуткаӧн. Зэв пластичнӧя танцуйтіс Безносова вальс. 5-ӧд класса велӧдчысьяс Елена Бугаева да Раиса Беляева йӧктісны танец „Казачок". 2-ӧд класса велӧдчысьяс петкӧдлісны физкультурнӧй номеръяс. Сідзжӧ вӧліны сьылӧмъяс да мукӧд номеръяс.

Уна мортӧс выдвинитісны районнӧй олимпиада вылӧ, кодi лоӧ июнь 20 лунӧ.

И. Н. БЕЛЯЕВ.

Горьковскӧй НСШ.

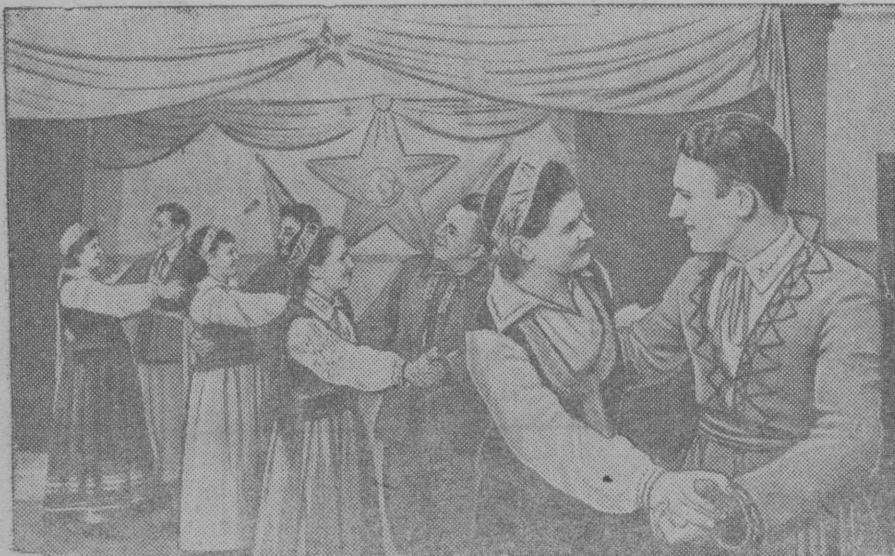
Пройдитісны школьнӧй смотръяс

Сыктывдін районса пӧштi быд школаын нин мунісны детскӧй творчество кузя школьнӧй смотръяс. Зэв интереснӧй номер гӧтӧвитӧны Ыб НСШ-са 6—7 классъясын велӧдчысьяс. Найӧ районнӧй олимпиада вылын, кодi кутас мунны июнь 26 лунӧ, петкӧдласны, кыдзи важӧн и ӧні коллӧны прӧст кад томйӧз. Тайӧ школаысь районнӧй олимпиада вылӧ выдвинитӧма 20 мортӧс. Паль НСШ-са велӧдчысьяс петкӧдласны постановка „Мужество", детдомса воспитанникъяс—постановка „Страшнӧй враг".

Районнӧй олимпиада вылын кутас участвуйтны 120 морт.

А. ПАСЫНКОВА,

ВЛКСМ Сыктывдін райкомса секретарь.

* *

„Ригас мануфактура" текстильнӧй фабрикаын народнӧй пляска кузя ансамбль лӧсьӧдчӧ латвийскӧй искусстволӧн декада кежлӧ, кодi лоӧ Москваын. СНИМОК ВЫЛЫН: Ансамбль исполняйтӧ латышскӧй народнӧй танец „камолиньш".

Фото В. Калниньшлӧн Фотохроника ТАСС.

* *

БЕССМЕРТНӦЙ ГОРЬКИЙ

Алексей Максимович Горький — человечестволӧн величайшӧй писатель, революциялӧн трибун — оліс ыджыд олӧм. Сылӧн олӧм вӧлі озыр гырысь творческӧй делӧясӧн. Сійӧ мудзлытӧг служитіс революциялы да уджалысь йӧзлӧн интересъяслы.

Горький пырис литератураӧ 90 ӧд воясын—сійӧ эпохаын, кор Россияын ӧдйӧ быдмис капитализм, вӧлі рабочӧй движениелӧн подъём да паськыда развивайтчисны марксистскӧй кружокъяс. Горькийлӧн первойя рассказъяс, налӧн вылын революционнӧй романтика, сійӧ произведениеяслӧн непокорнӧй, дерзкӧй, мятежнӧй герой—вӧлі противопоставитӧма царскӧй Россияса зверинӧй, мещанскӧй бытлы. Найӧ выразитісны художественнӧй образнӧй формаын пролетарскӧй революциялысь быдмысь вын, рабочӧй класслысь активнӧй да героическӧй настроениеяс.

Горький вӧлі революциялӧн буревестникӧн, социализмлӧн пропагандистӧн.

Ён, повтӧм, гордӧй йӧз йылысь пӧсь мечта вайӧдіс Горькийӧс сылӧн ранней мойд-легендаяслӧн („Старуха Изергиль", Песня о соколе", „Песня о Буревестнике") романтикаӧ. Собственническӧй бытлӧн мерзостьяслы паныд протестӧн насыщайтчӧм рассказъяс ӧзтісны йӧз пытшкын мужестволысь чувство, эксплоататоръяслысь строй путкыльтӧм вӧсна тышӧ дасьлун, вӧліны художественнӧй прокламацияясӧн да 1905 вося роч революция водзвывса воясын создайтісны писательлы исключительнӧй популярность.

Социализмлӧн грядущӧй победаӧ пыдіа эскӧмӧн йиджтысьӧмаӧсь Горькийлӧн став произведениеяс, кодъясӧс гижӧма Октябрьскӧй революция лунъясӧ.

Горьковскӧй творчестволӧн центральнӧй темаясысь ӧти—капитализмлысь туйяс, сійӧ развитиелӧн пытшкӧсса тенденцияяс, кодъяс асаныс вайӧны капитализм гибельлысь неизбежность, художественнӧя петкӧдлӧм („Фома Гордеев", „Городок Окуров" да мукӧдъяс).

Пӧся донъяліс Ленин Горькийлысь роман „Мать". Тайӧ романын Горький восьтіс рабочӧй-большевикъяслысь замечательнӧй образъяс, петкӧдліс кыдзи пемыд, увтыртӧм нывбаба лоис героическӧй революционнӧй борецӧн да исключительнӧй джуджталунӧн восьтіс социализм идеяяслысь вын.

Революция водзвывса воясын Горький создайтӧ ассьыс биографическӧй повестьяс: „Детство", „В людях". Тайӧ не сӧмын детальнӧ висьталӧм, аслас содержание серти жывкыд, художественнӧй автобиография. Тайӧ — царскӧй Россияӧс гневнӧя обличайтӧм. Тайӧ—капиталистическӧй системалы суровӧй приговор. Тайӧ — чорыд ӧбидаяс йылысь, пӧръясьӧм да морт вылын издевательство йылысь—самодержавнӧй роч действительностьлӧн став подлостьяс йылысь повесть. Но тайӧ—абу безнадежнӧй картинаяс, кодъяс ныжмӧдны мортлысь радостнӧй надеждаяс; найӧ тырӧсь народлӧн неисчерпаемӧй вынъясӧн эскӧмӧн. Тайӧ повестьясылӧн ведущӧй геройыс—Горький ачыс, сылӧн сознаниеӧн, мый „подлӧй" да „оскорбительнӧй" действительность должен лоны жугӧдӧма да морт вермас и должен вӧдчыны справедливӧй, югыд да мича олӧмӧ.

Горькийын художник оз торъяв революционерысь,—и со мый вӧсна выль эпоха, Великӧй Октябрьлӧн эпоха, лоис социализмлӧн торжество ним кузя сійӧ деятельностьлӧн органическӧй да нӧшта ёнджыка джуджыд продолжениеӧн. И сӧветскӧй воясын Горький лыддис ассьыс основнӧй художественнӧй могӧн, сылӧн жӧ собственнӧй кывъяс серти, отслужитны важ мирлы „панихида", помӧдз нӧйтны старинкаӧс". Тайӧ „старинкасӧ" Горький „помӧдз нӧйтіс" „Мои университеты" повестьын; „Дело Артамоновых" романын, кӧні сійӧ петкӧдліс роч капитализмлысь история, сылӧн сісьмӧмлысь процесс да капитализмлӧн могильщиклысь— пролетариатлысь неизбежнӧй победа; „Егор Булычев и другие", „Достигаев и другие" пьесаясын, кӧні Горький восьтіс роч буржуазиялӧн историялысь бӧрья страницаяс, петкӧдліс буржуазиялысь идейнӧй кризис.

Горький прививайтліс сӧветскӧй гражданинлы важ строй дінӧ лӧглун. И пӧся, восторженнӧя, ыджыд убеждениеӧн Горький примимайтіс участие Сӧветскӧй Союзлӧн социалистическӧй строительствоын.

Горькийлӧн художественнӧй гений восьтіс искусствоын выль эпоха. Горький вӧлі радейтана писательӧн став мирса уджалысь йӧзлы, родоначальникӧн выль, социалистическӧй литературалы.

Вит во сайын миянысь муніс Горький. Сылӧн, кыдзи страстнӧй трибунлӧн, большевистскӧй победаяс певецлӧн мудзлытӧм деятельность, Ленин—Сталин делӧ вӧсна сылӧн тыш вӧліны ненавистнӧйӧсь империализмлӧн прислужникъяслы, социалистическӧй рӧдиналӧн врагъяслы—и сійӧс вӧлі злодейскӧя виӧма „право-троцкистскӧй блокысь" мортвиысьяс бандаӧн.

Горькийлӧн прекраснӧй творениеяс, сылӧн героическӧй дух да жугӧдны позьтӧм вӧля олӧны и ӧні да дыр кутасны овны человечествоын. Горькийлӧн, кыдзи великӧй трибунлӧн, убежденнӧй революционерлӧн, несгибаемӧй сталинецлӧн образысь, сылӧн замечательнӧй художественнӧй полотнояса яркӧй картинаясысь ми пыр кутам гумлавны вдохновение социализм странаын мортлӧн бырлытӧм творческӧй способностьяс дзоридзалӧм вӧсна тыш вылӧ.

Проф. С. Д. БАЛУХАТЫЙ.

142

Полковник Н. ПОДОРОЖНЫЙ

РОЧ ВОИНЛӦН ГЕРОИЗМ ДА СТОЙКОСТЬ

Аслас независимость да свободнӧя олӧм вылӧ право вӧсна тышын роч народ петкӧдліс аддзывлытӧм героизм да стойкость. Роч му вылын Александр Невский жугӧдіс шведской интервентъясӧс да немецкӧй рыцарьясӧс, кодъяс зільлісны поработитны Русь. Тані 560 во сайын Дмитрий Донской жугӧдіс татаро-монголъяслысь зэв гырысь полчищеяс, да пуктіс начало Русьӧс татаро-монгольскӧй иго улысь мездӧм вылӧ, код улын, Маркс выражение серти, косьмыліс роч народлӧн душаыс. Роч му вылын вӧлі бырӧдӧма польскӧй панъяс-интервентъяслысь бандаяс сiдз шусяна Смутнӧй кадся воясӧ да шедӧдӧма ярӧюгыд победаяс иноземнӧй врагъяс вылын Полтава да Бородино дiнын.

Сійӧ жӧ му вылын, кодi 1917 вося октябрьсянь лоис сӧветскӧй муӧн, Краснӧй Армиялӧн частьяс грӧмитісны англо-французскӧй империализмлысь ставленникъясӧс—Колчакӧс, Деникинӧс да Юденичӧс, шыбытісны мореӧ Врангельӧс. Сійӧ мусӧ дорйӧмӧн, сӧветскӧй народлӧн героическӧй пиян чорыда нӧйтісны Хасан да Халхин-Гол дiнын японскӧй самурайясӧс да решительнӧй отпорӧн встретитісны белофиннъяслысь Ленинградлы грӧзитны зiльӧм.

Уна геройӧс быдтіс да воспитайтіс миян страна аслас уна нэмся существуйтан кадӧ. Налӧн нимъясыс олӧны народ паметьын, но уна сюрс геройяс мунiсны гуӧ, ассьыныс нимъяссӧ кольтӧг.

Тайӧ статьяын ми висьталам миян народлӧн ӧткымын героическӧй пиян йылысь.

СМОЛЕНСК ДОРЙЫСЬЯСЛӦН ДОБЛЕСТЬ

XVII нэм заводитчигӧн роч народлӧн исконнӧй врагъяс—польскӧй панъяс, Московскӧй государствоын классовӧй тыш ёсьмӧмӧн да сэні крестьяналӧн помещикъяслы паныд заводитчысь войнаӧн воспользуйтчӧмӧн, пырисны вооруженнӧй вынъясӧн Роч государство пределъясӧ да зiльлiсны босьтны сiйӧс асланыс власть улӧ.

1609 воын польскӧй правительство Сигизмунд III король юрнудӧм улын заводитiс война Москвакӧд. Зэв ыджыд польскӧй армия ачыс король веськӧдлӧм улын мӧдӧдчис Москва вылӧ. Полякъяс думайтiсны кокнида воӧдчыны сэтчӧдз, но полякъяс ӧшибитчисны. Первой жӧ кар, кодi суналiс полякъяс туй вылын — Смоленск,—паныдаліс найӧс ён сопротивлениеӧн.

Смоленскӧй гарнизон эз вӧв ыджыд: сэнi вӧлi 5.000 мортысь не унджык. Но Смоленск имеитiс прочнӧй крепостнӧй стена, кодӧн кытшалӧма став карсӧ, тырмымӧн артиллерийскӧй средствояс (300 гӧгӧр орудие), мужественнӧй воевода Шеинӧс да населениелысь зэв ыджыд решимость не сетчыны враглы.

30.000 польскӧй войска 1.609 вося сентябрь помын матыстчисны Смоленск дорӧ. Первой, мый чуймӧдiс полякъясӧс матыстчигӧн,—карын вӧлi ыджыд пӧжар. „Воевода Шеин с гражданы,—гижӧ летописец,—приговоря с смольняны, со всякими людьми, смоленские посады велели выжечи...“

Ёна ыджыдджык вынъясӧн пользуйтчӧмӧн полякъяс заводитiсны ассьыныс атакаяс Смоленск вылӧ. Но смоляна ставсӧ найӧс доблестнӧя вениcны. Кар дорйӧмын участвуйтiсны не сӧмын ратнӧй йӧз (воинъяс), но и карса став олысьяс. Плӧтникъяс, скорнякъяс, сапожникъяс, портнӧйяс—ставӧн петiсны дӧрднӧй кар дорйӧм вылӧ. Враглӧн ни артиллерийскӧй би, ни крепостнӧй стена помтӧг штурмуйтӧм эз вермыны чегны смоляналысь упорство.

Но кар вӧлi тырӧма олысьясӧн. Крепостнӧй стена сайӧ дзебсисны не сӧмын смоляна, но и матiгӧрса сиктъяслысь население. Карын эз кут тырмыны нянь, сов, пес да весиг ва.

1610 вося гожӧмын Клушин дорын полякъяс жугӧдiсны московскӧй войскаӧс, кодi вӧлi локтӧ Смоленсклы отсӧг вылӧ, и ар кежлӧ передовӧй польскӧй вынъяс Жолковский командуйтӧм улын, изменникъяс-бояра отсӧгӧн, пырисны Москваӧ. Став страна пасьта свирепствуйтiсны бандит-панъяслӧн польскӧй шайкаяс, а Смоленск, кыдз неприступнӧй скала, сулалiс ӧтнас, да эз сетчы, нинӧм вылӧ видзӧдтӧг.

Смоленскса крепостнӧй стена дiнӧ тшӧкыда волывлiсны полякъяс, мукӧддырйи аскӧдныс роч изменникъясӧс — „доброхотъясӧс“—вайӧдлӧмӧн. Найӧ горзiсны смолянaлы, мый весьшӧрӧ найӧ водзсасьӧны, мый став роч му польскӧй киясын нин; но польскӧй панъяс кывъяс серти, „асланыс упорствоын измӧм“ смоляна эз кӧсйыны кывны врагъяслысь некутшӧм предложениеяс да сетчыны.

Медым утвердитчыны Московскӧй государствоын, полякъяслы кӧть кыдз-а колӧ вӧлi овладейтны Смоленскӧн. Но колис нин не сӧмын став 1610 во, но заводитiс выль, 1611 во, а Смоленск пыр кутсис да кутiс аслас стенаяс дорын полякъясӧс.

„Поревнуем и подвимся великому нашему городу Смоленску, — гижсьылiс ӧти неизвестнӧй роч патриот грамотаын,—как в нем наша же братия... сидит в великую скорбь и тесноты терпят!“

Осада бӧрын 20 тӧлысь мысти, 1911 вося июнь 3 лунӧ, истощеннӧй, кулӧманисьӧ ловъя Смоленск, медбӧрын, вӧлi босьтӧма полякъясӧн. Воевода Шеинӧн нель сё кольӧм дзоньвидза боецъяс эз вермыны водзсасьны Смоленск вылӧ уськӧдчысь уна сюрс полякъясӧд. Но медбӧрья здукӧ смоляна колисны аслыныс вернӧйӧсь. Кор кутiсны аддзыны, мый водзӧ кар дорйыны абу позянлун, найӧ взорвитiсны асьныс порох запаскӧд ӧтлаын, кодi вӧлi собор подвалъясын.

Смоленскӧй полякъясӧн вӧлi босьтӧма, но панъяс и сы бӧрын эз вермыны мӧдӧдчыны Москвалань. Найӧ асьныс вӧлi истощитчӧмаӧсь осадаӧн да эз вермыны воспрепятствуйтны роч му вывса великӧй патриотъяс Минин да Пожарский веськӧдлӧм улын народнӧй ополчение чукӧртӧмлы. Тайӧ ополчениеыс грӧмитiс Москва дiнын да Москваын находитчысь польскӧй вынъяс, весалiс странаӧс интервентъясысь.

БОРОДИНО

1812 вося август 26 лунӧ Москвасянь 115 километр сайын, Бородино сикт дорын лоис знаменитӧй сражение, кодi являйтчӧ мировӧй историяын величайшӧйясысь ӧтиӧн. Тайӧ сражениеын Наполеон паныдасис роч народлӧн военнӧй гениӧйкӧд—роч армияса главнокомандующӧй полководец Кутузовкӧд.

Неыджыд участок вылын, 8 километр кузя кымын фронтӧн, сражайтчис кыкнанла дорсянь 250.000 гӧгӧр морт (130.000 француз да 120.000 роч). Атакаяс нуӧдiсны французъяс, рочъяс упорӧя дорйисны ассьыныс позицияяс.

Главнӧй удар Наполеон вӧчлiс рочъяслӧн шуйга фланг вылӧ, 2-ӧд армия кузя, кодӧн командуйтiс роч армияса выдающӧйся полководец—„Суворов образ да подобие серти генерал“—Багратион.

Чорыд бой разыгрaйтчис 2-ӧд армиялӧн землянӧй укреплениеяс дiнын, сiдз шусяна Багратионовӧй флешъяс дiнын. Кӧкъямысысь, ӧти мӧд бӧрся, нуӧдӧны флешъяс вылӧ ассьыныс атакаяс французъяс. Найӧс мужественнӧя отбивайтӧны роч полкъяс. Контратакаясӧн веськӧдлӧ Багратион. Сiйӧ командуйтӧм улын боецъяс вӧчӧны чудесаяс.

„700 огнедышащӧй жерло (орудие),—гижӧ очевидец,—кодъясӧс чукӧртӧма ӧти квадратнӧй верстысь не ыджыдджык пространство вылын, лыйлiсны быд боксянь неыджыд равнина Семеновскӧй сикт дорысь (флешъяс дорысь), да сьӧлалiсны смерть обороняйтчысьяс и нападайтысьяс чукӧрӧ“.

Французъяс усьласисны выль и выль атакаяс вылӧ. Мукӧддырйи налы временнӧ удайтчылiс займитны флешъяс. Но вынӧн чукӧртчӧмӧн да асьсӧ порядокӧ вайӧдӧмӧн, рочъяс контратакуйтлiсны противникӧс. Французскӧй генерал, сражениеса очевидец свидетельство серти, „найӧ (роч частьяс) мунiсны водзӧ величайшӧй отвагаӧн, шойяс вывтi, воштӧм пунктъясӧн бӧр овладейтӧм могысь. Роч колоннаяс миян синъяс водзын мунiсны асланыс начальникъяс команда улын кыдзи подвижнӧй шанецъяс (укреплениеяс), кодъяс дзирдалӧны стальӧн да биӧн. Восьса местность вылын, картечь улын, то конница, то пехота атакаяс улын, найӧ терпитiсны ыджыд урон. Но тайӧ храбрӧй воинъяс, бӧръя вынъясӧн чукӧртчӧмӧн, усьласиcны миян вылӧ водздза мозыс“.

Флешъяс дорйигӧн сьӧкыда ранитчис да вӧлi нуӧма сражение поле вылысь генерал Багратионӧс. Кӧкъямысӧд атака бӧрын флешъяс босьтiсны французъяс, но рочъяс упорнӧя дорйисны мукӧд пунктъяс. Пӧсь тыш пансис роч войска боевӧй расположение центральнӧй пункт вӧсна—сiдз шусяна Раевскийлӧн батарея вӧсна. Сизим французскӧй атака, ӧти стремительнӧйджык мӧдысь, нуӧдсьӧны тайӧ батарея кузя. Роч артиллеристъяс оз мунны асланыс батарея дiнысь, кор противниклӧн ыджыдджык вынъяс зiльӧны найӧс босьтны.

Август 26 лунся рыт кежлӧ сражение поле вылын тыртӧма шойясӧн да ранитӧмаясӧн. 100.000 гӧгӧр морт лоис жертваӧн бойлӧн, кодлӧн исходӧн решайтчис Европалӧн судьба. Кыкнан сторонаыс бой бӧрын колисны асланыс местаяс вылын. Но противниклӧн вынъяс вӧлi тайӧ сражениенас истощитчӧмаӧсь, мый лоис Россия покоритны Наполеонлӧн замыселъяс провалитчӧмлӧн помкаясысь ӧтиӧн.

Бородино лоис роч солдатъяслӧн несокрушимӧй вынъяс символӧн, кодъяс грӧмитiсны чужеземнӧй захватчикъясӧс да поработительясӧс.

Германскӧй правительстволӧн распоряжение

Германскӧй информационнӧй бюро передайтiс татшӧм юӧртӧм: „Кыдзи тӧдса, Рузвельтлӧн июнь 14 лунся распоряжение серти, США-са правительство пуктiс секвестр США-ын германскӧй гражданалӧн имущество вылӧ. Германскӧй правительство распоряжение серти та вӧсна принимайтсьӧны Германияын находитчысь США-са гражданалӧн имущество отношение кузя мераяс, кодъясӧс должен лоны пыр жӧ пӧртӧма олӧмӧ“. (ТАСС).

ЕВРОПАЫН, АФРИКАЫН ДА АЗИЯЫН ВОЙНА

(ВОЕННӦЙ ДЕЙСТВИЕЯСЛӦН ДНЕВНИК).

Германскӧй авиация, юӧртсӧ германскӧй командованиелӧн сводкаын, бомбардируйтiс Англиялысь рытыв-лунвыв да асыв-лунвыв побережье вылысь ӧткымын портъяс. Июнь 16 лунлы паныда войын германскӧй бомбардировщикъяс шыбытiсны бомбаяс английскӧй аэродромъяс вылӧ.

Июнь 16 лунӧ, передайтӧ Рейтер агентство, английскӧй бомбардировщикъяс водзӧ корсисны да преследуйтiсны Германия да Голландия берегъяс дiнысь германскӧй суднояс.

Июнь 15 лунлы паныда войын английскӧй авиация уськӧдчылiс Рейнскӧй да Рурскӧй областьясын промышленнӧй пунктъяс вылӧ. Главнӧй удар вӧлi веськӧдӧма Кельнлы да Дюссельдорфлы паныд.

ВОЙВЫВ АФРИКАЫН, Соллум районын, мунӧны чорыд сражениеяс. Бойяссьын участвуйтӧны кыкнан стороналӧн гырысь вынъяс. Английскӧй командованиелӧн сводкаын индысьӧ, мый операцияяс мунӧны Соллумсянь лунвылы да асыв-лунвылын. Сiдзжӧ юӧртсьӧ, мый англичана займитiсны пункт Капуццо да атакуйтӧны германскӧй да итальянскӧй войскалысь позицияяс.

Асыввыв Африкаын, Абиссинияын, нинӧм существеннӧйыс эз вӧв.

* *

СИРИЯЫН, Рейтер агентство юӧртӧм серти, французскӧй войскалӧн содӧ водзсасьӧмыс сы могысь, медым не лэдзны англичанаӧс страна лунвылӧ. Июнь 16 лунӧ, висьтавсьӧ Гавас-ОФИ агентстволӧн юӧртӧмын, Сирияын оперируйтысь французскӧй войска вуджисны контрнаступлениеӧ. Агентство кывъяс серти, чорыд бойяс бӧрын французъяс бӧр босьтiсны Мерджайун.

Рейтер агентство юӧртӧм серти, холмистӧй местность да фруктовӧй садъяс, кодъяс сайӧдӧны Дамаскӧс асыв-лунвывсянь, мешайтӧны английскӧй войскалӧн операцияяслы.

Ливан побережье вылын, Сайда районын, англичаналӧн военнӧй корабльяс, сухопутнӧй войскалысь действиеяс поддерживайтӧмӧн, бомбардируйтӧны французскӧй укреплениеӧ. Французскӧй юӧртӧмъяс серти жӧ, французскӧй морскӧй авиациялӧн действиеяс результатын, английскӧй флот вынуждена вӧлi мунны сирийскӧй побережье дiнысь. (ТАСС).

Зам. отв. редактора А. П. РАЗМЫСЛОВ.

Адрес редакции: г. Сыктывкар, Дом печати, 1-й этаж, комната № 3, редакция газеты «Коми комсомолец». Телефон: 5—01.

Ц2291. г. Сыктывкар, типография УИиП.